

Stockholms kommun
registrator.utbildning@stockholm.se

Rektorn vid Magelungsskolan/Fagersjöskolan
monica.westerberg@stockholm.se

Beslut för grundskola, grundsärskola och fritidshem

efter tillsyn i Magelungsskolan/Fagersjöskolan
i Stockholms kommun

Tillsyn i Magelungsskolan/Fagersjöskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Stockholms kommun under 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Magelungsskolan och Fagersjöskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 6 och 8 november 2013.

Fakta om skolan

Magelungsskolan och Fagersjöskolan är två kommunala grundskolor som tillsammans bildar en skolenhet. Skolorna är belägna i kommundelen Farsta i Stockholms kommun. Magelungsskolan är en grundskola med förskoleklass och årskurserna 1-6, medan Fagersjöskolan är en grundskola med förskoleklass och årskurserna 1-5. Fagersjöskolan har även integrerad grundsärskola och fram till läsåret 2011/2012 omfattade skolan elever i årskurs 6. Båda skolorna tar emot till Sverige nyanlända elever som direkt integreras i skolans ordinarie klasser. Vid tiden för Skolinspektionens tillsyn går 223 elever på Magelungsskolan och 193 elever på Fagersjöskolan. På båda skolorna finns fritidshem för elever i förskoleklass och årskurserna 1-3. Cirka 155 av Magelungsskolans elever och cirka 130 av Fagersjöskolans elever deltar i fritidshemmens verksamhet.

Magelungsskolan och Fagersjöskolan leds av en rektor som delar sin tjänstgöring mellan båda skolorna. Utöver rektorn ingår i skolledningen en biträdande rektor för respektive skola.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets statistik (SIRIS) nådde 100 procent av eleverna i Magelungsskolans årskurs 3 och 77 procent av eleverna i Fagersjöskolan kravnivån på samtliga delprov i matematik läsåret 2012/2013. Resultaten för båda skolorna är högre än motsvarande andel elever i riket som uppgick till 68 procent. Av skolornas egen redovisning av kunskapsresultaten i matematik framgår att 100 procent av eleverna på Magelungsskolan och 87 procent av eleverna på Fagersjöskolan bedömdes uppnå kunskapskraven i slutet av årskurs 3 samma läsår.

Den nationella statiken visar att nästintill 100 procent av eleverna i årskurs 3 på Magelungsskolan och 55 procent av eleverna på Fagersjöskolan uppnådde kravnivån på samtliga delprov på det nationella ämnesprovet i svenska. Motsvarande resultat för riket var 78 procent. Enligt Magelungsskolans egna sammanställningar för kunskapsresultaten i svenska samma läsår bedömdes 100 procent av eleverna uppnå kunskapskraven i slutet av årskurs 3. Fagersjöskolans egna sammanställning visar att 58 procent av eleverna bedömdes uppnå kunskapskrav i ämnet svenska och 25 procent i ämnet svenska som andraspråk samma läsår.

I de naturorienterade och samhällsorienterade ämnena var det enligt Magelungsskolans sammanställning 100 procent av eleverna som vårterminen 2013 bedömdes uppnå kunskapskraven i årskurs 3. För Fagersjöskolan var motsvarande resultat 94 procent i både de naturorienterade och de samhällsorienterade ämnena.

Resultaten på de nationella ämnesproven för Magelungsskolans och Fagersjöskolans elever i årskurs 3 läsåret 2012/2013 har generellt sett förbättrats jämfört med läsåret 2011/2012. Undantag utgör ämnet svenska på Fagersjöskolan där resultaten är lägre än läsåret 2011/2012.

Årskurs 6

Då den nationella statistiken för läsåret 2012/2013 inte är publicerad vid tiden för föreliggande beslut redovisas nationell statistik för läsåret 2011/2012 samt skolans egna sammanställning för 2012/2013.

Med anledning av för lågt elevantal redovisas inte Magelungsskolans resultat på de nationella ämnesproven i svenska, matematik eller engelska. Skolans egna sammanställningar visar att 80 procent av eleverna i årskurs 6 vårterminen 2012 bedömdes uppnå kunskapskraven i ämnet svenska samt 90 procent i matematik och engelska. Av Magelungsskolans sammanställning för läsåret 2012/2013 framgår att 89 procent av eleverna i årskurs 6 uppnådde kunskapskraven i matematik, 100 procent i svenska, 75 procent i svenska som andraspråk samt 79 procent i engelska.

Läsåret 2011/2012 hade Fagersjöskolan elever i årskurs 6 för vilka statistiska uppgifter på SIRIS finns att tillgå. Enligt dessa var det 75 procent av eleverna som nådde kravnivån på det nationella ämnesprovet i matematik. Det är lägre än motsvarande resultat för riket som var 79 procent. Den nationella statistiken visar vidare att nästintill 100 procent av eleverna uppnådde kravnivån på samtliga delprov i det nationella ämnesprovet i engelska, vilket är högre än motsvarande andel för riket (87 procent). På grund av ett för lågt antal deltagande elever finns inga uppgifter om andelen elever i årskurs 6 som uppnått kravnivån på det nationella ämnesprovet i svenska eller svenska som andraspråk. Av skolans egen sammanställning av kunskapsresultaten för samma år framgår att 75 procent av eleverna uppnådde kunskapskraven i matematik, 85 procent i engelska, 70 procent i svenska och 90 procent i svenska som andraspråk. Läsåret 2012/2013 hade Fagersjöskolan inga elever i årskurs 6. Skolans sammanställning av resultaten för årskurs 5 i förhållande till kunskapskraven i årskurs 6 visar att andelen elever som förväntas nå kunskapskravet E i årskurs 6 varierar beroende på ämnet. Lägst andel var i ämnet svenska som andra språk (33 procent) och högst i ämnena bild, idrott och hälsa, musik och slöjd (100 procent).

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn av Magelungsskolan och Fagersjöskolan visar att skolenheten behöver vidta åtgärder för att samtliga elever ska ges möjligheten att nå målen för utbildningen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Även om Magelungsskolans och Fagersjöskolans kunskapsresultat för läsåret 2012/2013 generellt sett har förbättrats jämfört med föregående läsår behöver skolan åtgärda brister på en rad områden så att verksamheterna motsvarar de krav som skollagen ställer.

Enligt skolans rektor uppföljs och analyseras skolornas kunskapsresultat inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet dock sker detta främst i form av resultatdialoger med lärarna som avser individ- samt lärarnivå. För att säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetet bidrar till en långsiktig utveckling behöver skolenheten utveckla strukturerade former för analys av de samlade kunskapsresultaten på skolorna där såväl skolledning, personal som elever medverkar. Den nationella statistiken, dokumentstudier samt intervjuer med både personalen och skolledningen visar att elevernas resultat på de nationella proven i ämnena svenska och svenska som andraspråk måste förbättras. Trots det aktuella elevunderlaget, bestående av en stor andel elever med utländsk bakgrund, har det på skolan inte utarbetats några rutiner för att bedöma vilka elever som är i behov av undervisning i svenska som andraspråk. Rektorn, som har ett särskilt ansvar för att utbildningen inriktas mot de nationella målen, måste se till att det fattas beslut om en elev ska få undervisning i svenska som andraspråk eller svenska. Skolan behöver även personal med adekvat utbildning för den undervisning de bedriver.

Skolorna har många engagerade lärare och pedagoger som har ett positivt förhållningssätt och bedriver undervisning i en uppmuntrande miljö. Av utredningen framgår dock att anpassning av undervisningen till den enskilde elevens behov, intressen och förutsättningar är ett angeläget utvecklingsområde. Därutöver visar utredningen att undervisningen behöver utvecklas i de delar som handlar om elevernas möjligheter till inflytande, men även vad gäller ämnessamverkan.

För att ge alla elever möjlighet att nå målen för utbildningen och utvecklas så långt som möjligt måste skolornas arbete inom området särskilt stöd utvecklas. Bland annat måste skolorna försäkra sig om att elever får det stöd de behöver genom att relevanta stödåtgärder ges. För att uppfylla skollagens krav måste skolan utarbeta åtgärdsprogram för de elever som får studiehandledning på modersmålet. Vidare ska beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram fattas av rektorn.

Fritidshemmens verksamhet behöver utvecklas så att det utbud av aktiviteter som erbjuds där är planerat med utgångspunkt i fritidshemmets uppdrag att komplettera skolan innehållsmässigt. Mot denna bakgrund är det viktigt att samverkan mellan skolornas och fritidshemmens personal omfattar diskussioner och samplanering kring hur fritidshemmets arbete kan komplettera undervisningen.

Ett annat område som behöver förbättras är skolans arbete med trygghet och studiero. Skolorna har ett värdegrundsarbete och eleverna träffas regelbundet för att diskutera och utveckla tryggheten och trivseln på skolorna. Trots detta framkommer det i intervjuer med elever, lärare och elevhälsans personal att kränkande behandling förekommer mellan elever. Skolinspektionen bedömer att skolorna måste intensifiera sitt arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling. Som ett led i detta arbete behöver skolan enligt Skolinspektionens bedömning tillförsäkra eleverna tillgång till alla kompetenser inom elevhälsan, såsom kurator och skolpsykolog. Det värdegrundsarbete som pågår i skolan måste på ett tydligt sätt följas upp och utvärderas inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete för att skolorna ska kunna sätta in relevanta och ändamålsenliga förebyggande insatser. Det är även viktigt att skolenhetens plan mot kränkande behandling omfattar alla verksamheter.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 6 mars 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Samordna undervisningen i olika ämnesområden så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.
- Se till att den pedagogiska personalen samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen och för att ge överblick och sammanhang.
- Se till att utveckla samarbetsformer mellan skola och fritidshem.
- Se till att undervisningen anpassas efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Motivering

Samverkan mellan lärare och samordning av undervisningen

I läroplanen anges att lärarna ska samverka med andra lärare för att nå utbildningsmålen. Läroplanen anger också att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen samordnas i olika ämnesområden så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.

Samtliga elever har i intervjuerna svårt att ge exempel på ämnesövergripande arbeten där samordning av undervisningen i olika ämnen har skett. Av intervjuer med lärare vid både Magelungsskolan och Fagersjöskolan framgår att det varierar i vilken grad lärarna samarbetar sinsemellan kring olika ämnesområden. De menar att lärarsamverkan och ämnessamordning är mer utvecklad i årskurserna 1-3 än i årskurserna 4-6. Lärarna på Magelungsskolan beskriver att graden av samordning i viss mån skiljer sig mellan olika ämnen. Exempelvis samordnas arbetet i större omfattning mellan de samhällsorienterande ämnena och svenska än mellan de samhällsorienterande och naturorienterande ämnena. Lärarna menar vidare att de flesta ämneslärarna på grund av organisatoriska skäl planerar undervisningen i sina respektive ämnen utan att samordna det mellan olika ämnen. Lärarna på Fagersjöskolan uppger att lärarsamverkan och samordning av undervisningen i årskurserna 4-5 är obefintlig. Rektorn uttrycker i intervjun att det ges möjlighet för lärarna att samverka, men uppger samtidigt att temaarbeten har minskat i samband med tillkomsten av den nya läroplanen då lärarna har koncentrerat sig på sina ämnen.

Samverkan mellan skolan och fritidshemmet

Av skollagen framgår att fritidshemmet ska komplettera utbildningen i grundskolan. Enligt läroplanen ska samarbetsformer utvecklas mellan fritidshem och skola för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

Såväl lärare som fritidshemspersonal uppger att de samverkar med varandra på daglig basis då pedagoger från fritidshemmen arbetar som resurser i de olika klasserna under skoltiden. Därutöver finns det ordnade former för samverkan mellan grundskolan och fritidshemmet i form av gemensam planeringstid för personalen från båda verksamheterna. Enligt de intervjuade lärarna och fritidshemspersonalen är dock planeringsmötena begränsade till att beröra det som ska göras under skoltiden och inte för att diskutera på vilket sätt fritidshemmets verksamhet kan komplettera utbildningen. Rektorn tillstår att samarbetsformernas syfte att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande måste förtydligas och vidareutvecklas. Mot denna bakgrund konstaterar Skolinspektionen att lärare och fritidshemspersonal tillsammans behöver skapa en gemensam bild av hur fritidshemmet ska komplettera skolans verksamhet.

Anpassning av undervisningen

Av läroplanen framgår att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov och att lärarna har ett utpekat ansvar för att hänsyn tas till den enskilda individens förutsättningar. Även skollagen betonar att hänsyn tas till barns och elevers olika behov.

Flera av de intervjuade eleverna beskriver att det ofta tar lång tid innan de får stöd från lärare gällande förklaringar eller förtydliganden av vissa arbetsmoment med utgångspunkt i den enskilda elevens behov av hjälp och ledning. I intervjuer och samtal med lärare på Magelungsskolan framkommer att de upplever det som svårt att kunna individanpassa undervisningen. Det främsta skälet till detta är enligt lärarna den stora kunskapsspridningen bland eleverna i de olika klasserna, där många elever har stora behov av särskilt stöd, vilket försvårar individanpassningen. Lärarna och skolledningen beskriver vidare att det vid Magelungsskolan går nyanlända elever som direkt integreras i ordinarie klasser. Skolledningen uppger att en kartläggning av deras skolbakgrund, förkunskaper och erfarenheter ska ha gjorts av speciallärare. Skolledningen kan dock inte beskriva de rutiner som gäller avseende kartläggningen då det ligger inom speciallärarnas ansvarområde. Specialläraren uppger i intervju att man försöker kartlägga de nyanländas förkunskaper och skolbakgrund men hon kan inte beskriva några rutiner för detta. Lärarna vid Magelungsskolan uppger i intervju att de inte har någon djupare kännedom om resultaten av dessa kartläggningar, varför det kan vara svårt att göra en individuell anpassning inom de olika ämnena som de nyanlända eleverna får undervisning i. Lärarna uppger vidare att en begränsad tillgång till specialpedagogisk kompetens medför att det är svårt att hitta former och arbetsmetoder för att anpassa undervisningen. Skolans speciallärare berättar i intervju att hon har börjat handleda lärare i deras arbete med anpassning av undervisningen. Samtidigt medger hon att det är ett område som skolan måste utveckla. Skolledningen tillstår att Magelungsskolan behöver bli bättre på att anpassa undervisningen till individens förutsättningar.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolornas arbete med lärarsamverkan och samordningen av undervisningen samt med anpassningen av undervisningen till elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Verksamheterna uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun förläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

1 kap. 4 § skollagen, 14 kap. 2 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektors ansvar, Lgr 11 2.5 Övergång och samverkan

Grundläggande värden och inflytande**Bedömning**

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Ge eleverna ett reellt inflytande på undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. De ska fort-löpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildning-en och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Av läroplanen framgår att lärarna har ett utpekat ansvar för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 674) anges att eleverna har rätt till inflytande över undervisningen, skolmiljön och verksamheten i övrigt. Kra-vet på att eleverna ska stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareut-veckla utbildningen innebär att det inte är tillräckligt att eleverna ges möjlighet att ta del i detta arbete utan det krävs ett mer aktivt arbete från skolans sida.

Intervjuer med elever och lärare på Magelungsskolan och Fagersjöskolan visar att eleverna har ett visst inflytande över skolmiljön via de formella forumen såsom klassråd och elevråd. Även en viss påverkan på arbetssätt och redovis-ningsformer förekommer i de olika klasserna enligt såväl elever som lärare. Däremot uppger eleverna att deras möjlighet till inflytande över undervisning-ens innehåll är nästan obefintlig. Lärarna i årskurserna 4-6 vid Magelungs-skolan bekräftar elevernas uppgifter om detta. Även lärarna på Fagersjöskolan utpekar elevinflytande som ett av skolans viktigaste utvecklingsområden. Det finns lärare i skolan som låter eleverna påverka arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, men detta sker inte regelbundet och inte i samtliga ämnen. Av Skolinspektionens enkät som personalen från Fagersjöskolan om-betts att besvara framkommer att indexvärdet för elevinflytandet ligger på 4.9 på en tiogradig skala, att jämföra med medelvärdet 6.1 bland skolorna i Skolin-spektionens enkätundersökning. Samtliga intervjuade lärare från båda skolorna är eniga om att eleverna sällan eller inte alls involveras i planeringen av under-visningen.

Enligt skolledningen har man diskuterat elevinflytande på skolorna och upp-muntrat lärarna att presentera olika arbetssätt för elever eller låta eleverna välja mellan olika stationer, där man får jobba med olika aktiviteter. Emellertid be-skriver rektorn att eleverna inte är helt med och inte på rätt sätt varför elev-inflytandet utgör idag ett av skolornas utvecklingsområden.

Utredningen visar att det finns brister i skolornas arbete med att ge eleverna ett reellt inflytande på undervisningens innehåll. Verksamheterna uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun förläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, Lgr 11 2.8 Rektorns ansvar

Trygghet och studiero

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Utarbeta ordningsregler under medverkan av eleverna.
- Se till att beslut om disciplinära åtgärder dokumenteras.
- Se till att det vid skolan och fritidshemmet genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.
- Se till att det för varje verksamhet i skolenheten upprättas en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas under det kommande året och hur föregående års planerade åtgärder har genomförts. Åtgärderna ska vara anpassade efter varje verksamhets specifika behov och förutsättningar.

Motivering

Ordningsregler och disciplinära åtgärder

Enligt skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Vidare anger skollagen att rektorn eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande. Enligt skollagen får det beslutas om utvisning, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering vid en annan skolenhet, avstängning och omhändertagande av föremål. En sådan åtgärd ska dokumenteras skriftligt av den som genomför åtgärden.

På Magelungsskolan finns ordningsregler utformade som kallas "Mina rättigheter och mina skyldigheter". Eleverna uppger att de är förtrogna med reglerna men att dessa inte tagits fram under deras medverkan. Det är klassrumsregler-

na som eleverna anser att de har möjlighet att påverka och ändra. Lärare beskriver under intervjun att dagens ordningsregler togs fram för cirka två-tre år sedan men inte på Magelungsskolan utan på Fagersjöskolan. Då involverades såväl eleverna som lärarna i denna process. Skolledningen beskriver att reglerna även skulle revideras och förankras bland eleverna på Magelungsskolan, men att själva förfarandet kring implementeringen sköttes på ett sådant sätt att elevernas medverkan kan ifrågasättas.

Det framkommer i lärar- och elevintervjuer att det förekommer att lärare vidtar disciplinära åtgärder, exempelvis utvisning ur klassrummet eller kvarsittning. Enligt de intervjuade lärarna kommuniceras de vidtagna åtgärderna med vårdnadshavarna, däremot dokumenteras de genomförda åtgärderna inte alltid. Skolledningen uppger att skolorna saknar rutiner för dokumentation av disciplinära åtgärder.

Arbetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. I skollagen anges vidare att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

I samtliga elevintervjuer framkommer det att skolorna generellt sett upplevs som en trygg plats men samtidigt ger eleverna exempel på konflikter, skojbråk och incidenter som upplevs som kränkande.

Vid Magelungsskolan framträder otryggheten tydligt i förhållandet mellan yngre och äldre elever då de förstnämnda i intervju med Skolinspektionen uppger sig undvika de områden på skolgården där de äldre eleverna vistas. Trots att det tidigare förekommit konflikter mellan de yngre och äldre eleverna, som även kommit till skolledningens kännedom, saknas det på skolan en analys av värdegrundsarbetet i detta hänseende. Lärare vid Fagersjöskolan berättar att skolan brottas med trygghetsproblem och att de inte lyckas med att tillförsäkra alla elever trygghet och studiero. Enligt lärarna sprids exempel på negativa beteende till hela elevgruppen. Fritidshemmens personal och representanter för elevhälsan berättar också i intervjuer att tryggheten på fritidshemmen har brister på grund av ett stort stödbehov bland eleverna som inte i tillräckligt utsträckning tillgodoses.

Såväl skolledningen, representant för elevhälsan som lärare beskriver att skolornas värdegrundsarbete bygger på det så kallade Friendsprogrammet som innehåller övningar som lärarna regelbundet arbetar med. Skolornas arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling tar dock enligt Skolinspektionens bedömning inte sikte på den rådande situationen på skolorna.

De åtgärder som beskrivs i intervjuer och dokumentation, och som syftar till att skapa en tryggare miljö för eleverna, är inte tydligt anpassade till de lokala förutsättningarna. Vid tiden för tillsynen saknar dessutom Magelungsskolan en plan mot kränkande behandling. Elevhälsans representanter uppger att deras tid inte räcker till för att i tillräcklig grad arbeta med värdegrundsfrågorna.

Enligt skolledningen trivs eleverna på båda skolorna men det kan finnas elever som skapar otrygghet samt att det är vanligt med grovt språkbruk. Skolinspektionen konstaterar att det är rektors ansvar att skapa gemensamma ramar för det målinriktade arbetet med att motverka kränkande behandling. Det är nödvändigt att förekomsten av kränkande behandling kartläggs samt att konkreta åtgärder vidtas för att förebygga och förhindra kränkningar på skolorna.

Plan mot kränkande behandling

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. I Skolverkets allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10) anges att arbetet bör bedrivas så att det återspeglar förhållandena i varje enskild verksamhet. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Kravet på att samtliga verksamheter ska återspeglas i planen mot kränkande behandling har sin grund i att verksamheterna är organiserade på olika sätt, vilket kan innebära att olika typer av kränkningar förekommer och att kränkningarna sker i olika sammanhang.

Rektorn har innan skolbesöket inkommit till Skolinspektionen med den aktuella planen mot kränkande behandling, kallad för "Likabehandlingsplan för Fagersjöskolan" som gäller verksamheterna i förskoleklassen, grundskolan, fritidshemmet samt mellanstadieverksamheten. Planen beskriver bland annat planerade förbättringsåtgärder för att förebygga kränkande behandling i skolan. Fritidshemmets eller förskoleklassernas verksamhet framgår inte tydligt i planen trots att de omfattande stödbehoven hos barn i förskoleklassen påverkar tryggheten och förekomsten av kränkande behandling enligt fritidshemmets personal. Planen återspeglar således inte förhållandena i samtliga verksamheter och vilka specifika behov dessa verksamheter har.

Skolinspektionen har inte kunnat ta del av planen mot kränkande behandling för Magelungsskolan då denna enligt rektors utsago är under utarbetande.

Därmed saknar Magelungsskolan vid tiden för Skolinspektionens tillsyn en aktuell plan mot kränkande behandling. Tidigare års plan saknar dels en tydlig uppdelning av de förebyggande åtgärderna utifrån olika verksamheternas behov, dels en redogörelse av hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolornas arbete med trygghet och studiero. Verksamheterna uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

5 kap. 5-6 §§ och 24 § skollagen, 6 kap. 6-8 §§ och 10 § skollagen, Lgr 11 2.1 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden

Särskilt stöd

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver.
- Utarbeta åtgärdsprogram till de elever som får studiehandledning på modersmålet.
- Se till att beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram fattas.
- Utforma beslut om åtgärdsprogram och anpassad studiegång så att de motsvarar författningarnas krav.

Motivering

Särskilt stöd

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd.

Skolinspektionen konstaterar vid intervjuer och samtal med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan att det råder oklarheter kring om eleverna på Magelungsskolan och Fagersjöskolan får det särskilda stöd de behöver. Av

Skolinspektionens utredning framgår att Magelungsskolan behöver förtydliga sina rutiner för arbetet med särskilt stöd samt utarbetandet av åtgärdsprogram. De rutiner som beskrivs i intervjuer med lärare innebär att i de fall en elev befars att inte uppnå kunskapskraven anmäls detta till rektorn som i sin tur har delegerat ansvaret för utredning till elevens klasslärare. Utredningen genomförs i samråd med specialläraren och ligger till grund för beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller inte. Det framkommer dock i intervjuer och samtal med lärare vid Magelungsskolan att alla elever som har svårigheter i skolarbetet inte får särskilt stöd i den utsträckning de behöver. Såväl rektorn, lärare och företrädare för elevhälsan uttrycker att det är många elever i behov av särskilt stöd, däribland nyanlända elever, i skolan. Lärarna upplever att de är lämnade åt sig själva i att stödja eleverna i deras kunskapsutveckling då skolans elevhälsa består enbart av en skolsköterska som delar sin tjänstgöring mellan båda skolorna, samt en speciallärare på halvtid. Några lärare menar att de insatta åtgärderna utgår från skolans resurser snarare än elevernas behov när det gäller särskilt stöd. Lärarna menar att de åtgärder som skrivs in i åtgärdsprogram är av sådan karaktär att de snarare utgör anpassning av undervisningen än särskilt stöd. Därmed får eleverna inte det stöd som är anpassat till elevens behov och som en utredning visat att de behöver.

Enligt specialläraren kan en del av elevers behov av särskilt stöd bemötas genom bättre anpassning av undervisning varför hon har för avsikt att handleda lärarna i detta arbete. Det hårda trycket på skolans specialpedagogiska resurser och begränsade möjligheter till individuellt stöd föranleder enligt specialläraren och rektorn att det är angeläget att lärarna utrustas med metoder för att de ska kunna stödja eleverna i undervisningssituationen. Lärarna uppger i intervju att de är osäkra på ifall denna typ av stöd är optimal och menar att det inte ges tillräckligt mycket stöd och rätt stöd till elever som är i behov av detta.

Skolledningen bekräftar att behovet av särskilt stöd är stort bland eleverna, men att skolans organisatoriska förutsättningar, i synnerhet de små klasserna, medför att skolan behöver bli bättre på att tillgodose en del av dessa behov genom klasslärares insatser inom själva undervisningen. Samtidigt tillstår rektorn att skolan behöver förstärkas med ytterligare specialpedagogiska resurser för att kunna tillfredsställa de omfattande stödbehoven.

Åtgärdsprogram

För en elev som ska ges särskilt stöd ska det enligt skollagen utarbetas ett åtgärdsprogram. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. I skollagen anges att om utredningen visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn överlåtitt beslutanderätten till istället besluta att ett åt-

gårdsprogram inte ska utarbetas. Enligt skolförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

I intervjuer med skolornas ledning och lärare framkommer att nyanlända elever får studiehandledning på modersmålet, men att inga åtgärdsprogram utarbetas för dem. Eftersom studiehandledning är en form av särskilt stöd ska även denna åtgärd dokumenteras, följas upp och utvärderas i ett åtgärdsprogram.

Skolinspektionen har tagit del av ett urval utarbetade åtgärdsprogram och kan konstatera att det inte alltid framgår på vilket sätt åtgärderna och resultatet av åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Vidare uppger rektorn i intervjun att i vissa enstaka fall har utredningen visat att eleven inte behöver särskilt stöd. I dessa fall har dock rektorn inte fattat något beslut om att åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Skolinspektionen vill understryka vikten av att sådana beslut fattas och eleven och dess vårdnadshavare ges därmed möjlighet till att överklaga beslutet.

Anpassad studiegång

Av skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång) även göras. Rektor ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Skolinspektionen har tagit del av ett beslutsprotokoll av vilket framgår att en elev vid Fagersjöskolan ska ges särskilt stöd i form av anpassad studiegång och som enligt skolledningen utgör den enda befintliga dokumentationen kring elevens anpassade studiegång. Beslutsprotokollet anger enbart att eleven kommer få stöd i form av anpassad studiegång. Av dokumentet framgår varken det lagrum som beslut grundar sig på eller motiveringen till beslutet, det vill säga varför skolan bedömer att elevens behov av särskilt stöd bättre kan tillgodoses genom anpassad studiegång. Vidare saknas uppgift om de ämnen eleven kommer att ha undervisning i, respektive de ämnen som tas bort från elevens undervisning. Skolinspektionen vill framhålla att beslut om anpassad studiegång kan innebära att eleven lämnar skolan utan fullständig utbildning varför elev och vårdnadshavare ska få tydlig information om vad beslut om anpassad studiegång kan innebära för elevens möjligheter till att studera vidare.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Verksamheterna uppfyller inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 8-9 §§ och 12 §, 28 kap. 16 § skollagen, 20 § förvaltningslagen, Lgr 11 1 En likvärdig utbildning, Lgr 11 avsnitt 2.8 Rektorns ansvar

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.

Motivering

Enligt skollagen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i samtliga ämnen som eleven får undervisning i. Det finns möjlighet att undervisa ämnesövergripande i till exempel naturorienterande (NO) eller samhällsorienterande (SO) ämnen. Även vid en ämnesövergripande undervisning ska dock eleven få omdömen i varje enskilt ämne utifrån kunskapskraven. Undantag från detta är undervisningen i årskurserna 1-3 i grundskolan som har kunskapskrav för NO respektive SO.

Skolinspektionen har tagit del av skriftliga individuella utvecklingsplaner med omdömen från vårterminen 2013. I till exempel slöjd och inom de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena på Magelungsskolan samt musik på Fagersjöskolan skrivs inte skriftliga omdömen. Av exempel på skriftliga omdömen från Fagersjöskolan framgår också att eleverna i årskurserna 4-5 inte får skriftliga omdömen i varje enskilt ämne utan ges så kallade blockomdömen i naturorienterande och samhällsorienterande ämnen.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolornas skriftliga omdömen. Verksamheterna uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever och att elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Motivering

Det systematiska kvalitetsarbetet

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) ska rektorn tillsammans med personalen och utifrån uppföljningen analysera vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen.

Av skolornas kvalitetsredovisningar och intervjun med skolledningen och lärarna framgår att det bedrivs ett kvalitetsarbete på skolan där bland annat undervisning och resultat följs upp och utvärderas till viss del. I synnerhet diskuteras resultaten i arbetslagen och analyserna avser individ- samt lärarnivå. Däremot uppger lärarna på båda skolorna att de inte deltagit i diskussioner på en skolövergripande nivå för att utifrån dessa identifiera skolans gemensamma utvecklingsområden. Skolledningen uppger att det förekommit analyser av resultaten på nationella ämnesprov men att detta inte skett på skolövergripande nivå och inte utifrån ett längre tidsperspektiv. Därmed saknar rektorn och lärarna kunskap om huruvida det finns mönster i resultaten som kan förklaras av faktorer som exempelvis undervisningens genomförande, lärares förhållningssätt, resursfördelning, utformning och tillgång till särskilt stöd. Att synliggöra och utvärdera skolans samlade resultat är viktiga underlag så att skolan kan ompröva sina metoder för att öka måluppfyllelsen.

I intervjuer med lärarna samt elevhälsans representanter på Magelungsskolan och Fagersjöskolan framkommer att det inte råder en samsyn kring innebörden av särskilt stöd och att frågan om bland annat anpassning av undervisningen behöver förtydligas. Det kan därmed vara värdefullt att rektor och personal på skolan diskuterar vad som utgör individanpassning och vad som är särskilt stöd. Det är också viktigt att skolan i sitt systematiska kvalitetsarbete utvärderar och säkerställer att de stödinsatser som görs också leder till avsedda mål.

I intervju uppger lärarna vid Magelungsskolan att de "fick läsa igenom och tycka till om skolans kvalitetsredovisning" men att de inte upplever sig direkt delaktiga i skolans kvalitetsarbete. Enligt de intervjuade lärarna utgör själva kvalitetsarbetet "något man tänker på en gång om året och sedan glömmar man bort det". Eleverna känner sig inte heller delaktiga i skolans kvalitetsarbete och lärarna bekräftar att eleverna inte har medverkat i detta arbete. Skolledningen tillstår att kvalitetsarbetet behöver förbättras och kompletteras med uppföljning och analys av skolans samlade kunskapsresultat samt att både lärare och elever måste involveras i arbetet.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 4-5 §§ skollagen

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Se till att rektor fattar beslut om undervisning i svenska som andraspråk och att eleverna undervisas och bedöms utifrån kursplanen för svenska som andraspråk.

Motivering

Svenska som andraspråk

Enligt skolförordningen ska undervisning i svenska som andraspråk anordnas om det behövs och i det fallet ersätter undervisningen i svenska som andraspråk undervisningen i svenska. Det är rektorn som beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev.

I intervju med skolans ledning och med lärare på såväl Magelungsskolan som Fagersjöskolan framkommer att skolorna inte har tydliga rutiner för hur beslut

kring om en elev ska läsa svenska eller svenska som andraspråk ska tas. Rektorn fattar inga beslut om undervisningen i svenska som andraspråk och har inte heller delegerat beslutsfattandet till någon annan personal i skolorna. Skolledningen och lärare anser att det är svårt att göra bedömningen om en elev ska läsa enligt kursplanen i svenska eller svenska som andraspråk. Av denna anledning bedrivs det enligt de båda intervjuade grupperna ingen undervisning i svenska som andraspråk. Emellertid visar skolornas egna resultatsammanställningar och betygskatalog att det fanns elever som bedömdes mot kunskapskraven för svenska som andraspråk. Genomgående framstår det på skolorna som otydligt vilka elever som ska läsa svenska som andraspråk, hur undervisningen i ämnet ska genomföras och mot vilken kursplan eleverna ska bedömas.

Svenska som andraspråk är ett eget ämne och undervisningen i svenska som andraspråk ska utgå från kursplanen i ämnet. Skolinspektionen vill understryka att det är viktigt att rektorn fattar beslut om undervisningen i svenska som andraspråk. Skolan behöver dessutom skaffa sig tydliga rutiner för att försäkra sig om att eleverna läser enligt den kursplan som bäst tillgodoser deras möjlighet att utveckla sin språkliga förmåga, att dessa beslut fattas på likvärdiga grunder samt att de elever som får undervisning i svenska som andraspråk också bedöms enligt den kursplanen.

Utredningen visar att rektorn inte fattar beslut om undervisning i svenska som andra språk. Verksamheterna uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

5 kap. 14-15 §§ skolförordningen

Personalkompetens

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Redovisa en plan med konkreta åtgärder som ska vidtas för att öka andelen lärare med utbildning för den undervisning de bedriver.

Motivering

Utgångspunkten i skollagen är att lärare ska ha utbildning för den undervisning de bedriver. Det innebär att lärarens utbildning måste överensstämma med den skolform, årskurs och de ämnen som läraren undervisar i. Lärare som anställts före den 1 juli 2011 och som saknar lärarlegitimation kan under en övergångsperiod istället ha utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Av intervjuer med skolledningen framgår att merparten av lärarna på Magelungsskolan och Fagersjöskolan undervisar i ämnen de har utbildning för. Dock saknar Magelugsskolan lärare med utbildning att undervisa i svenska som andraspråk. På båda skolorna saknas det behörig lärare för undervisning i trä- och metallslöjd.

Tillsynen visar att det finns brister inom bedömningsområdet personalkompetens. Verksamheterna uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 13, och 15, 17-18 §§ skollagen, 2 kap. 3 § 1985 års skollag samt 33 § lagen om införande av skollagen, förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare och utnämning till lektor, Krav på legitimation från 1 juli 2012

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att elever har tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval kan tillgodoses.
- Ordna tillgång till samtliga föreskrivna kompetenser i elevhälsan och använda kompetenserna i skolans förebyggande och hälsofrämjande arbete och i arbetet med att stödja elevernas utveckling mot utbildningsmål.

Motivering

Studie- och yrkesvägledning

Elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska enligt skollagen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av deras framtida studie- och yrkesväg kan tillgodoses.

Av tillsynen framgår att skolorna inte har tillgång till personal med kompetens inom studie- och yrkesvägledning. Lärare uppger i intervjun att de inte varit medvetna om sitt ansvar för eventuella studie- och yrkesvägledande insatser. En konsekvens av detta blir att eleverna varken får stöd vid språkvalet i årskurs 6 eller förbereds över tid för att kunna göra välgrundade studie- och yrkesval. Detta bekräftas av eleverna på Magelungsskolan som berättar i intervjun att de inte fått hjälp i samband med språkvalet. Skolledningen uppger att de inte varit

medvetna om skolans uppdrag att tillförsäkra eleverna tillgång till personal med kompetens inom studie- och yrkesvägledningen.

Elevhälsan

Skollagen anger att det ska finnas en elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Av intervjuerna med rektorn, lärare och representant för elevhälsan framgår att eleverna på skolorna inte har tillgång till kurator eller skolpsykolog, men att det finns behov av sådana kompetenser. Magelungsskolans speciallärare berättar att hon på grund av avsaknad av kuratorsfunktionen på skolan ofta tar på sig kuratorsrollen och bland annat genomför enskilda samtal med elever. Specialläraren från Fagersjöskolan uttrycker att det är lärarna som aktivt jobbar med värdegrundsfrågor och menar att elevhälsan saknar viktiga kompetenser, framför allt den psykosociala, för att kunna utveckla skolans förebyggande arbete.

Skolledningen uppger att avsikten var att skolsköterskans breda kompetens skulle användas i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet men att detta aldrig förverkligats. Rektorn uppger i intervjun att skolorna har behov av kurator och psykolog i syfte att bland annat medverka i och utveckla skolornas förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Utredningen visar att skolorna saknar tillgång till personal med kompetens inom studie- och yrkesvägledning samt tillgång till skolpsykolog och kurator. Vidare visar tillsynen att det kompetenserna skolpsykolog och kurator inte används i elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete. Verksamheterna uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 25 och 29 §§ skollagen, Lgr 11 2.6 Skolan och omvärlden

Fritidshemmets uppdrag och innehåll**Bedömning**

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Fritidshemmets uppdrag och innehåll.

- Se till att fritidshemmen skapar en verksamhet som genom en utforskande, laborativ och praktisk metodik medverkar till att läroplanens kunskapsmål uppnås.

Motivering

Av skollagen framgår att fritidshemmet ska komplettera de olika skolformerna som skolplikt kan fullgöras i. Fritidshemmet ska stimulera utveckling och lärande samt erbjuda en meningsfull fritid och rekreation. Av läroplanen framgår att en uppgift är att sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.

Av förarbetena till skollagen (Prop. 2009/10:165) framgår att fritidshemmet ska vara en läroplansstyrd verksamhet och att uppgiften att komplettera skolan innehållsmässigt innebär att fritidshemmet genom att använda en utforskande, laborativ och praktisk metodik kan medverka till att skolans kunskapsmål uppfylls.

Intervjuer med personalen från fritidshemmen och skolledningen visar att de har svårt att ge några exempel på hur fritidshemmen arbetar med en utforskande, laborativ och praktisk metodik för att medverka till att läroplanens kunskapsmål uppnås. Rektorn beskriver i intervjun att fritidshemmen främst arbetar med de sociala målen i läroplanen. Detta bekräftas av personalen på fritidshemmen som tillägger att verksamheten i väldigt stor utsträckning är inriktad mot den fria leken och mot att tillfredsställa elevernas intresse och frivilliga medverkan i de fria aktiviteter som finns på fritidshemmen utan att se till elevernas behov. Detta uttrycks som att "det finns vissa barn som bara vill ha fri lek och därför är vi ute mycket". Fritidshemspersonalen och lärarna uppger att det inte finns någon samplanering om hur fritidshemmen skulle kunna bidra till skolans måluppfyllelse. Från nuvarande läsår har skolledningen gett i uppdrag till en så kallad utvecklingsledare att bland annat se över fritidshemmens pedagogiska utveckling.

Utredningen visar att finns brister i fritidshemmens arbete med en utforskande, laborativ och praktisk metodik för att medverka till att läroplanens kunskapsmål uppnås. Verksamheterna uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

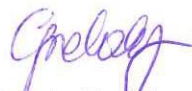
Författning

14 kap. 2 § skollagen, Lgr 11, 2.2 Kunskaper

På Skolinspektionens vägnar

Ulrika Palm
Beslutsfattare

Renata Grelak
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.